

Budgetunderlag 2019-2021

Utgiftsområde 13 – Jämställdhet och
nyanlända invandrares etablering
1:4 Hemustrustningslån

Utgiftsområde 14 – Arbetsmarknad och
arbetsliv
1:13 Lån till körkort

Innehåll

Hemställen	3
1. Hemutrustningslån	4
1.1 Budgetförslag	4
1.2 Beräkning och antagande för 2018–2021	4
1.3 Redovisning av inkomster	7
2. Lån till körkort	8
2.1 Antagande för 2018–2021	8

Hemställan

Centrala studiestödsnämnden (CSN) hemställer för budgetåret 2019 att medel anvisas för följande anslag:

13 1:4 Hemutrustningslån	104 550 000 kronor
14 1:13 Lån till körkort	520 632 000 kronor

I enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag överlämnar Centrala studiestödsnämnden budgetunderlag 2019-2021 för utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering, 1:4 Hemutrustningslån och för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv, 1:13 Lån till körkort.

Sundsvall den 26 februari 2018

Christina Forsberg
Generaldirektör

1. Hemustrustningslån

1.1 Budgetförslag

Budgetförslag, tusen kronor, 2018–2021

Anslag	2018	2019	2020	2021
	Anvisat	Beräknat	Beräknat	Beräknat
1:5 Hemustrustningslån	202 863	104 550	107 707	109 812

Centrala studiestödsnämnden (CSN) svarar för tilldelning och återbetalning av hemustrustningslån. Bestämmelser finns i förordningen (1990:1361) om lån till hemustrustning för flyktingar och vissa andra utlänningar. Anslaget 1:4 Hemustrustningslån belastas med utgifter för lån i enlighet med förordningen. Amorteringar ska redovisas mot inkomsttitel 4526 Återbetalning av övriga lån och räntor ska redovisas mot inkomsttitel 2394 Övriga ränteinkomster.

Lånet är amorteringsfritt i två år, men det löper med ränta från första utbetalningsdagen. Räntan är avdragsgill i deklarationen. Återbetalning av lån ska ske inom 1–15 år beroende på skuldens storlek. Den som har betalningssvårigheter kan ansöka om anstånd med betalningen för ett kalenderår i taget. I regelverket finns det relativt generösa bestämmelser om att efter ansökan få hela eller halva låneskulden efterskönt. Det finns ingen övre åldersgräns för att få lån.

1.2 Beräkning och antagande för 2018–2021

I proposition 2017/18:1 utgiftsområde 13 har anslaget beräknats till 166,1 miljoner kronor för 2019 och slutligen 147,1 miljoner kronor för 2020.¹

Anslagsbelastningen åren framöver beror till största delen på beräknat antal kommunmottagna flyktingar, genomsnittsbelopp och i vilken utsträckning de väljer att ta lån.

I tabellen nedan redovisas den beräknade anslagsförbrukningen med nuvarande regler samt utfallet för 2017.

Anslagsförbrukning, tusen kronor, 2017–2021

Anslag	2017	2018	2019	2020	2021
	Utfall	Prognos	Förslag	Beräkning	Beräkning
1:5 Hemustrustningslån (Ramanslag)	227 931	163 841	104 550	107 707	109 812
Anslagspost 1	227 931	163 841	104 550	107 707	109 812

I CSN:s antaganden om anslagsförbrukningen för perioden 2018–2021 beräknas volymerna för tilldelningen i syfte att fastställa antalet nya lån. Prognosen grundas på en beräkning av antalet kommunmottagna flyktingar som Migrationsverket lämnat till CSN.

¹ Avrundade siffror. Detta gäller i hela dokumentet.

Antagande om kommunmottagna flyktingar, antal, 2017–2021

	2017 Prognos ¹	2018 Beräkning	2019 Beräkning	2020 Beräkning	2021 Beräkning
Antal kommunmottagna flyktingar	77 000	46 700	29 800	30 700	31 300

¹ Beräknat BP 2017 enligt prop. 2017/18:1 utgiftsområde 13, tabell 3.13.

Antalet personer som beviljats uppehållstillstånd och som är aktuella för bosättning i landets kommuner kulminerade 2017 och beräknas åren därefter att minska. Utvecklingen den senaste tiden har fortsatt präglats av det som hände 2015 när så många sökte asyl i Sverige.

Enligt länsstyrelserna är kommunernas förutsättningar att ta emot nyanlända generellt sett goda i år.² För att klara mottagandet har kommunerna byggt upp en kapacitet med olika bostadslösningar. En del kommuner uppger stabilisering, framför allt i norra Sverige finns på flera håll önskemål och kapacitet att öka mottagandet. Andra kommuner bedömer att situationen riskerar att bli ännu svårare under 2018. I kommuner med stor bostadsbrist och många tidigare nyanlända i osäkra boendeformer ökar dels risken att tillfälliga lösningar blir permanenta, dels att mottagande på anvisning fortsätter att vara en utmaning nästa år. Sammantaget leder detta till en osäkerhet om i vilken utsträckning de mottagna flyktingarna väljer att ta lån.

Det ökade flyktingmottagandet innebär en ökning av antalet ärenden först och främst inom beviljningsområdet med fler ansökningar om lån men på sikt även inom återbetalningsområdet. CSN bedömer att mer tid behöver avsättas för återbetalningsärenden under åren framöver.

En lagändring³ föreslås som innebär att ensamkommande unga som sökte asyl senast den 24 november 2015 som väntat mer än 15 månader på beslut ska få en ny möjlighet till uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå. De nya reglerna i lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige ska enligt förslaget träda i kraft före sommaren. Om lagförslaget blir verklighet behöver CSN återkomma med nya beräkningar för 2018.

CSN har i januari 2017 lämnat förslag till regeländringar, exempelvis att beslut enligt förordningen ska kunna överklagas för att därigenom öka rättssäkerheten, införa möjlighet att dela hemutrustningslån med solidariskt betalningsansvar i syfte att förbättra och förenkla återbetalningen samt ändrade registerbestämmelser som bättre stödjer hanteringen av lånet. CSN avstår från att lämna ytterligare förslag till regeländringar i detta budgetunderlag i avvaktan på att regeringen tar ställning till inlämnade förslag.

CSN arbetar sedan en tid tillbaka med att ta fram ett nytt systemstöd för administration av hemutrustningslån som gör det möjligt att effektivisera och utveckla verksamheten. Arbetet fortgår och beräknas från 2018 leverera viss ny funktionalitet. Arbetet kan innebära att CSN återkommer med ytterligare förslag till regeländringar som bättre stödjer hanteringen av lånet.

Avgifter för verksamhetsområdet Hemutrustningslån redovisas, liksom CSN:s övriga avgifter mot inkomsttitel. Dessa avgifter beräknas uppgå till 8,2 miljoner kronor för 2018.

² Enligt Migrationsverkets verksamhets- och utgiftsprognos februari 2018.

³ Utkast till lagrådsremiss Ny möjlighet till uppehållstillstånd (Ju2018/00750/L7).

Avgiftsinkomster, tusen kronor, 2017–2021

	2017 Utfall	2018 Prognos	2019 Beräkning	2020 Beräkning	2021 Beräkning
Inbetalda avgifter	4 915	4 863	5 449	5 875	5 982
Uppläggningsavgifter	4 231	3 379	2 156	2 221	2 265
Totalt	9 146	8 242	7 605	8 096	8 247

För 2017 tilldelades CSN 332,0 miljoner kronor för lån till hemutrustning. Utfallet 2017 blev 227,9 miljoner kronor, vilket är 104,1 miljoner kronor lägre än vad som ursprungligen hade beräknats. Den främsta orsaken till det lägre utfallet beror på att antalet kommunmottagna flyktingar har blivit lägre än tidigare beräknat och att antalet som sökt om lån därför minskat i förhållande till tidigare prognoser. En förklaring är att det tar relativt lång tid innan den senaste tidens kraftiga ökning av antalet asylsökande får genomslag i ett ökat kommunmottagande.

Låntagarnas kapitalskuld, tusen kronor, 2017–2021

	2017 Utfall	2018 Prognos	2019 Beräkning	2020 Beräkning	2021 Beräkning
Ingående balans	1 148 035	1 195 381	1 178 825	1 098 829	1 032 699
Utlåning	227 931	163 841	104 550	107 707	109 812
Amorteringar	-158 247	-140 738	-144 910	-147 853	-149 052
Efterskänkning	-22 238	-39 659	-39 636	-25 984	-26 008
Utgående balans	1 195 381	1 178 825	1 098 829	1 032 699	967 450

Prognosen för perioden 2018–2021 som avser amorteringar och efterskänkning har justerats med hänsyn till utfallet 2017. Det råder en viss osäkerhet i bedömningen av betalningsviljan och betalningsförmågan hos låntagarna. CSN gör även bedömningen att antalet efterskänkningar kommer att öka under perioden 2018–2019 med drygt 1 000 efterskänkningar per år. Beräkningen grundar sig på att det finns ett antal lån där låntagarna varaktigt utvandrat från Sverige och där CSN inte lyckats etablera kontakt under 10 år. Frågan om preskription utreds i varje enskilt ärende och aktualiseras av CSN i de ärenden där det är uppenbart att låntagaren inte fått några skuldbesked från oss under en 10-års period.

I tabellen nedan framgår den utveckling av räntan som CSN beräknat.

Upplåningsränta hos Riksgäldskontoret och ränta på hemutrustningslån, 2017–2021

År	Riksgäldskontoret	Hemutrustningslån	
2017	0,48	2,00	
2018	0,19	1,70	
2019	0,23	1,75	Beräknat
2020	0,53	2,05	Beräknat
2021	1,03	2,55	Beräknat

Sedan 2009 har CSN intensifierat kravverksamheten kring hemutrustningslån i syfte att skärpa rutinerna för all kravhantering. Målet är att driva in obetalda avgifter och skulder.

Sammantaget har arbetet medfört att låntagarna betalat in 23,3 miljoner kronor under 2017, vilket är en ökning med 0,2 miljoner kronor jämfört med 2016. Antalet ansökningar om betalningsföreläggande till Kronofogdemyndigheten beräknas vara fortsatt högt för planeringsperioden 2018–2021. Många låntagare har antingen saknad eller ofullständig adress i Sverige eller saknad adress utomlands. Antalet lån där CSN saknar adress till låntagaren var 4 000 under 2017. Det motsvarar 6 procent av de aktiva lånen. De osäkra fordringarna beräknas uppgå till 906 miljoner kronor för 2017. För låntagare som har haft anstånd med betalningarna i mer än tio år beräknas osäkerheten till 106,4 miljoner kronor.

1.3 Redovisning av inkomster

Prognosen för perioden 2018–2021 som avser det återbetalda beloppet för räntor och kapital och har justerats med hänsyn till utfallet 2017. Det återbetalda beloppet för kapitaliserad och löpande ränta följer liksom tidigare Riksgäldskontorets ränteutveckling. Många låntagare har fått anstånd under flera år, vilket gör den upplupna räntan svårare att beräkna eftersom den baseras på ett flertal olika räntesatser.

Redovisning av inkomster, tusen kronor, 2017–2021

Inkomstkälla	2017 Utfall	2018 Prognos	2019 Beräkning	2020 Beräkning	2021 Beräkning
2394 (Övriga ränteinkomster)					
302 Hemutrustningslån	31 015	23 943	24 930	27 271	30 153
– <i>inbetalningar kapitaliserad ränta</i>	8 016	3 993	4 542	5 647	7 030
– <i>inbetalningar upplupen ränta</i>	10 924	10 411	9 969	8 953	7 329
– <i>inbetalningar löpande ränta</i>	12 075	9 540	10 419	12 671	15 794
4526 (Återbetalning av övriga lån)					
008 Hemutrustningslån	158 247	140 738	144 910	147 853	149 052
– <i>återbetalning av lån</i>	158 247	140 738	144 910	147 853	149 2

2. Lån till körkort

2.1 Antagande för 2018–2021

I proposition 2017/18:1 utgiftsområde 14 har anslaget beräknats till 520,6 miljoner kronor för 2019 och slutligen 597,1 miljoner kronor för 2020.

I tabellen nedan redovisas den beräknade anslagsförbrukningen med nuvarande regler samt utfallet för 2017.

Anslagsförbrukning, tusen kronor, 2017–2021

Anslag	2017 Utfall	2018 Prognos	2019 Förslag	2020 Beräkning	2021 Beräkning
1:13 Lån till körkort (ram)	-	151 466	520 632	597 132	-
Anslagspost 1	-	151 466	520 632	597 132	-